

ลักษณะของสังคมไทย

1. เป็นสังคมเกษตรกรรม
2. มีการศึกษาต่ำ
3. มีความรักความผูกพันในถิ่นกำเนิด
4. ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี
5. มีโครงสร้างทางสังคมที่มีชนชั้น
6. เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ลักษณะของสังคมเมือง

1. มีความหนาแน่นของประชากรมาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเป็นแบบ τυδικฎุมิ
3. มีระดับการศึกษาสูง
4. มีอาชีพหลากหลาย และรายได้สูง
5. มีมาตรฐานการครองชีพสูง
6. มีการแข่งขันกันสูง
7. มีความตื่นตัวทางการเมืองสูง
8. มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเร็ว

ลักษณะของสังคมชนบท

1. มีอาชีพทางการเกษตรกรรมมาก
2. มีการพึ่งพาธรรมชาติมาก
3. ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี
4. มีความสัมพันธ์กันแบบปฐมฎุมิ
5. มีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายๆ กัน

ลักษณะของสิ่งที่เป็นปัญหาสังคม

1. เป็นสถานการณ์ที่สมาชิกในสังคมไม่พึงปรารถนา
2. มีผลกระทบต่อคนเป็นจำนวนมาก
3. มีความต้องการที่จะปรับปรุงแก้ไข

ตัวอย่างที่เป็นปัญหาสังคมไทย ได้แก่

- ปัญหาความยากจน
- ปัญหาการกระจายรายได้
- ปัญหาการถือครองที่ดิน
- ปัญหาสุขภาพจิตให้โทษ
- ปัญหาการว่างงาน
- ปัญหาสิ่งแวดล้อม
- ปัญหาโรคเอดส์

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย แบ่งได้ดังนี้คือ

1. **เปลี่ยนแปลงครั้งก่อน ร.4** แต่เดิมเชื่อถือผีสาร เทวดา พวงผีฟ้าหรือต้อนรับทุกศาสนาเข้ามา เปลี่ยนเป็นเทวดา นำไปสู่การเชื่อถือเรื่องวิญญาณ สู่ประเพณี เช่น เผาเทียน เล่นไฟ พอมาสัมผัสยุคชา ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับประชาชน เปลี่ยนจากพ่อกับลูกมาเป็น นาย-บ่าว ให้ชายเป็นใหญ่ในครอบครัว

2. **หลัง ร.4** อารยธรรมตะวันตกเข้ามา ผู้หญิงเริ่มมีบทบาทมากขึ้น มีอำนาจทางบ้านเรือนมากขึ้น เปลี่ยนสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม

3. **การเปลี่ยนทางสังคมและวัฒนธรรมปัจจุบัน** อิทธิพลตะวันตกยิ่งมาก ความเชื่ออุดมการณ์ก็ เปลี่ยนไป ความเท่าเทียมมีมากขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลงแต่ถึงอย่างไร ความรักความอบอุ่นใน ครอบครัวยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อเยาวชนและวัฒนธรรมของชาติอย่างมาก

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

สุโขทัย พ่อปกครองลูก มีพ่อขุนเป็นผู้นำ รับผิดชอบทุกด้าน ประชาชนมีหน้าที่ทำตาม ความสัมพันธ์ใกล้ชิด

อยุธยา เป็นแบบทวารวดี หรือสมมุติเทพ มีการปกครองแบบจตุสดมภ์ มีผู้รับผิดชอบคือจตุสดมภ์ เวียง วัง คลัง นา

สมัยรัตนโกสินทร์ ปกครองแบบทวารวดี ตอนต้นแบบอยุธยา จนถึง ร.5 จึงมีการปฏิรูปสังคม เศรษฐกิจและปกครอง จัดระเบียบตามตะวันตก จน พ.ศ. 2475 จึงเปลี่ยนการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นประชาธิปไตย โดยคณะราษฎรแบ่งอำนาจเป็น 3 ฝ่าย

- บริหาร – รัฐบาลรับผิดชอบ
- นิติบัญญัติ – ออกกฎหมายโดยรัฐสภา
- ตุลาการ – ให้ความยุติธรรมโดยศาล

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ แบ่งเป็นมีแบบแผน และไม่มีแบบแผน

1. **ไม่มีแบบแผน** ตั้งแต่อยุธยา – พ.ศ.2504

2. **มีแบบแผน** หลัง พ.ศ.2504 เมื่อมีการจัดตั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504 – 2509) เป้าหมายให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลงทุนด้านเศรษฐกิจพื้นฐาน

ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510 – 2514) เป้าหมายเพิ่มรายได้จาก 7.2 เป็น 8.5/ปี เน้นพัฒนาสังคม มีการใช้คำว่า สังคม เป็นครั้งแรก เปลี่ยนผู้รับผิดชอบจาก **คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็น คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**

ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515 – 2519) เป้าหมายเพิ่มผลผลิตทางผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ แต่ผลออกมาต่ำกว่าเป้าหมาย เน้นนโยบายประชานิยม ส่งเสริมการสร้างงาน เนื่องจากการผันเงินของระบบของโลก ตั้งแต่ 2514 ค่าเงินลดลง และเงินเฟ้อ

ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520 – 2524) เป้าหมายสร้างเสถียรภาพเศรษฐกิจให้มั่นคง ปรับปรุงผลผลิตทางเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ขยายรายได้ของประชากร

ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 – 2529) เน้นพัฒนาชนบทโดยเฉพาะภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ฉบับนี้ลดภาวะเงินเฟ้อ เพราะเศรษฐกิจโลกดีขึ้น

ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 – 2534) เน้นแก้ปัญหาสังคม ความยากจน การว่างงาน หนี้สิน เพิ่มการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ของประชาชน ส่งเสริมการลงทุน และเพิ่มปริมาณการส่งออกและท่องเที่ยว

ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2536 – 2539) เน้นรักษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง เอื้ออำนวยต่อการกระจายรายได้ ลดช่องว่างเมืองระหว่างชนบทกับเมือง และการว่างงานค่อนข้างมาก รวมทั้งเจ้าหน้าที่การจัดการต่างๆ

ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) เน้นการพัฒนาทางด้านสังคมมากกว่าทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี และการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี ตลอดจนรักษาการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพและต่อเนื่อง เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชน

แนวโน้มของเศรษฐกิจ

1. เศรษฐกิจ – ชนบทและเมืองจะต่างกันมากขึ้นในด้านรายได้
2. เสี่ยงเปรียบดุลการค้าต่อเนื่อง เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเข้ามา
3. แรงงานเกษตรจะเป็นแรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น รายได้ดีมากกว่า
4. ชนบทมีพื้นที่ทำกินน้อยลง เนื่องจากการขยายตัวทางอุตสาหกรรม
5. สังคมเน้นจากเกษตรเป็นอุตสาหกรรม
6. ใช้เครื่องจักรกลมากขึ้น แรงงานลดความสำคัญลง
7. เน้นทักษะมากขึ้น
8. คมนาคมขยายตัวอย่างมาก

แนวโน้มด้านสังคม

1. มีความเป็นปัจเจกชนมากขึ้น เน้นส่วนบุคคลมากกว่าส่วนรวม
2. เสื่อมภาค หญิงเลี้ยงตัวเองได้
3. ครอบครัวแตกแยกมากขึ้น
4. วัยรุ่นมีพฤติกรรมต่างไปจากเดิม
5. ยังยึดถือโซคกลาง แต่เป็นการแข่งขัน
6. มีค่านิยมในด้านสร้างปัญหา เช่น เห็นแก่เงิน นิยมต่างชาติ

แนวโน้มด้านการเมือง

1. มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นทุกรูปแบบ โดยผ่านการเลือกตั้ง
2. มีประชาธิปไตยมากขึ้น
3. ขาดแรงกระตุ้นให้สร้างผู้นำอย่างแท้จริง ประชากรไม่ค่อยสนใจการเมือง
4. เป็นนักปฏิบัติมากกว่านักอุดมการณ์ ใช้อารมณ์ตัดสิน แต่หากเกิดปัญหามักจะมีผู้แก้ไขเสมอมา ดังอุทธยาไม่สิ้นคนดี
5. คนมีฐานะจะมีส่วนร่วมการเมืองมากขึ้น เพราะมีเงินและพวกมาก

แบบทดสอบ

จงเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. วัตถุประสงค์เบื้องต้นของสถาบันทางสังคม คือข้อใด
 1. การทำให้สมาชิกปฏิบัติตามสถานภาพ
 2. การให้สมาชิกเชื่อมโยงกัน ให้สังคมดำรงอยู่ได้
 3. การสร้างระบบการแบ่งงานและหน้าที่ให้แก่สมาชิกในสังคม
 4. การตอบสนองความต้องการของสมาชิก และการดำรงอยู่ของสังคม
2. สถาบันใดที่ถือว่าเป็นสถาบันขั้นมูลฐานที่ทำหน้าที่ในการผลิตให้ความรู้การบริโภค และการอบรมให้เป็นพลเมืองดี
 1. สถาบันการศึกษา
 2. สถาบันศาสนา
 3. สถาบันการปกครอง
 4. สถาบันครอบครัว
3. หน้าที่ข้อใดที่สถาบันครอบครัวทำได้ดีกว่าสถาบันอื่น
 1. การกำหนดสถานภาพ
 2. การสืบทอดทางวัฒนธรรม
 3. การให้การเรียนรู้ทางสังคม
 4. การให้ความรักความอบอุ่น

4. ถ้าพิจารณาในความสัมพันธ์ทางหน้าที่ของบรรดาสถาบันต่าง ๆ ในสังคมไทยปัจจุบัน สถาบันพื้นฐานใดที่มีหน้าที่โดยตรงต่อการสร้างเป้าหมายและผดุงรักษาแบบแผนต่าง ๆ ทางสังคม
1. สถาบันครอบครัว
 2. สถาบันการศึกษา
 3. สถาบันการปกครอง
 4. สถาบันการเมืองการปกครอง
5. ครอบครัวเดียวจะเห็นได้ชัดในสังคมใด
1. สังคมกษัตริย์
 2. สังคมเมือง
 3. สังคมชนบท
 4. สังคมเกษตร
6. สถาบันสำคัญในโครงสร้างสังคมชนบทคือข้อใด
1. ครอบครัว ศาสนา การศึกษา
 2. ศาสนา นันทนาการ เศรษฐกิจ
 3. ครอบครัว นันทนาการ ศาสนา
 4. ครอบครัว ศาสนา การปกครอง
7. พฤติกรรมเฉพาะเจาะจงที่คาดหวังให้บุคคลแสดงออกตามฐานะของบุคคลนั้น คืออะไร
1. บทบาท
 2. ค่านิยม
 3. บรรทัดฐาน
 4. จารีต
8. ความเห็นร่วมกันของคนส่วนใหญ่ในสังคมที่เห็นว่าเป็นสิ่งดี เป็นสิ่งสำคัญเป็นสิ่งที่สังคมพึงปรารถนา หมายถึงข้อใด
1. วิถีประชา
 2. บทบาท
 3. ค่านิยม
 4. สถาบันสังคม
9. ค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย คือข้อใด
1. ความมัธยัสถ์
 2. ความนิยมไทย
 3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 4. ความเชื่อในชะตากรรม
10. ข้อใดถูกต้องที่สุด
1. สังคมไทยเป็นกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมและเชื้อชาติเดียวกันเท่านั้น
 2. สังคมไทยคือกลุ่มชนที่มีเชื้อชาติและสถาบันเดียวกันมาอยู่ ณ บริเวณเดียวกัน
 3. สังคมไทยคือชนทุกชั้นทุกภาษาที่มารวมกันโดยไม่มี ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม
 4. สังคมไทยคือชนทุกกลุ่มที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันโดยมีวัฒนธรรมไทยเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต
11. ข้อใดคือพื้นฐานวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย
1. กสิกรรมที่ราบลุ่มแม่น้ำ
 2. พระพุทธศาสนา
 3. ศาสนาพรหมณ์
 4. การติดต่อค้าขายกับสังคมอื่น
12. ปัจจุบันสังคมไทยมีลักษณะเป็นไปตามข้อใด
1. เจ้าขุนมูลนาย
 2. ไม่มี การแบ่งชนชั้น
 3. พหุวัฒนธรรม
 4. ศักดินาอุปถัมภ์

13. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะที่เห็นได้ชัดในชุมชนชนบท
1. มีความร่วมมือกันเพื่อความอยู่รอด
 2. มีการเคลื่อนที่ทางสังคมในแนวนอน
 3. มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
 4. มีการประกอบอาชีพเฉพาะด้านน้อย
14. สิ่งที่ยังชี้ได้ว่าเป็นปัญหาสังคม คือข้อใด
1. นักวิชาการเห็นว่าปัญหาที่ควรแก้ไข
 2. คนจำนวนมากในสังคมเห็นพ้องกันว่าเป็นปัญหาควรแก้ไข
 3. รัฐบาลระบุว่าปัญหาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาประเทศ
 4. สถานการณ์ใดก็ตามที่เป็นปัญหาทำให้แต่ละบุคคลเดือดร้อน
15. ข้อใดไม่ถือว่าเป็นปัญหาสังคมสำหรับสังคมไทย
1. วัยรุ่นติดยาเสพติด
 2. การมีภรรยาใหม่ของผู้ชายไทย
 3. นักเรียนยกพวกตีกัน
 4. พระภิกษุประพฤติผิดวินัยมากมาย
16. ข้อใดเป็นวิธีการที่แก้ไขปัญหาสังคมไทยได้ดีที่สุด
1. สร้างความสำนึกและรับผิดชอบแก่สมาชิก
 2. ตั้งหน่วยงานแก้ไขปัญหาเฉพาะด้านโดยตรง
 3. ใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ควบคุมอย่างเคร่งครัด
 4. กำหนดหลักสูตรว่าด้วยวิธีการแก้ปัญหาไว้ในการศึกษาทุกระดับ
17. ข้อใดถูกต้องที่สุด
1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งสังคม ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอาจเปลี่ยนแปลงเพียงบางส่วนของสังคม
 2. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านระบบคิดของคนในสังคม
 3. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงความมีระเบียบของคนในสังคม ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของคนในสังคม
 4. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นการเสียระเบียบของสังคม ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นการสูญเสียขนบประเพณีอันดีงามของสังคม
18. ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
1. พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ หันเหชีวิตทางธุรกิจมาเป็นนักการเมือง
 2. นิโคลเคียวากล้วยปัง แต่ปีนี้เปลี่ยนมาเป็นชายเต๋อฮวย
 3. ปัจจุบันตำรวจมีหน้าที่เพิ่มขึ้น คือตรวจจับผู้ขับรถที่ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย
 4. อาจารย์อภิชาติย้ายโรงเรียนจากกรุงเทพมหานครไปสอนที่จังหวัดยโสธร
19. การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันมีสาเหตุมาจากข้อใดมากที่สุด
1. อุดมการณ์ประชาธิปไตย
 2. นวัตกรรมของภูมิปัญญาชาวบ้าน
 3. การเพิ่มขึ้นของประชากร
 4. การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม

20. ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. คนไทยนิยมใช้สินค้าไทยเพิ่มมากขึ้น
2. เด็กไทยนิยมบริโภคอาหารญี่ปุ่นมากกว่าอาหารไทย
3. คนไทยติดต่อสื่อสารกันทางโทรศัพท์มือถือกันมากกว่าทางการเขียนจดหมาย
4. การอยู่ร่วมกันของหนุ่มสาวไทยก่อนการแต่งงานเพิ่มมากขึ้น

21. แนวโน้มของสังคมไทยในอนาคตจะเป็นอย่างไร

1. สถาบันครอบครัวจะลดขนาดและหมดความสำคัญลง
2. จำนวนประชากรในเขตเมืองลดลงเพราะการคมนาคมสะดวกรวดเร็วขึ้น
3. วิถีชีวิตคนไทยเปลี่ยนไปพึ่งพาธรรมชาติแบบดั้งเดิมมากขึ้น
4. ในชุมชนเมืองมีความเป็นปัจเจกชนมากขึ้นและวิถีชีวิตคนในชนบทจะเปลี่ยนไปเป็นแบบคนเมืองมากขึ้น

